

Læring – lærersamarbeid. Hvordan utvikle skolemiljøet for alle barn og unge?

Erfaringer fra Karuss skole, Kristiansand

Randi Bruvig Dahl, Karuss Skole
Kristiansand, 16.november, 2012

KARUSS SKOLE

- Barne- og ungdomsskole i Vågsbygd
- 410 elever
- Ca 25 nasjoner er representert
- Svært forskjellig bakgrunn hos elevene
- Skolen var ny i 2002

Ti års forandringsarbeid

- I 2002:

Uro – vold – rus – konflikter – respektløst språk – dårlige resultater

- I 2011:

Ro – samarbeid – fellesskap – respekt – høy trivsel – bedre resultater

Hva har skjedd i disse årene?

- Verdigrunnlag som utgangspunkt
- Pedagogisk plattform er utviklet
- Lærernes arbeid med pedagogisk-analyse er tatt i bruk
- Vi har brukt mye tid på å bestemme hva vi vil
- Vi har prioritert nøye hva vi kan bruke tid til

Viktige verdier

- Et inkluderende elevsyn
- Samarbeid på alle plan
- En lærende organisasjon

Forståelse av tilpasset opplæring/ kvalitativt god opplæring (Fra forelesning v/Thomas Nordahl, 28/3-08)

Smalt perspektiv

Individualisering

- Individualisering av opplæring ved for eksempel individuelle arbeidsplaner, læringsstiler, ansvar for egen læring.
- Nivådifferensiering, spesialundervisning, segregering.
- Fokus rettet på den enkelte elev når eleven har problemer på skolen.
- Fokus på indre motivasjon
- Vektlegging av individet framfor fellesskapet
- Lærere fortolker TPO smalt

Bredt perspektiv

Kollektivisering

- Samarbeidskultur i den enkelte skole
- Inkludering og sosial deltakelse
- Fokus på kollektive tilnærminger i undervisningen i tillegg til individuell tilpasning
- Fokus på både indre og ytre motivasjon
- Vektlegging av struktur og tydelighet i undervisningen

Vi vil være en skole som preges av en sterk samarbeidskultur.

I praksis betyr det:

- Solidaritet og fellesskap skal ligge til grunn for alt arbeid på skolen
- Lærerne er organisert i team med tett samarbeid.
- Lærerne og ledelsen hjelper hverandre
- Vi ser betydningen av et tett og godt samarbeid med de foresatte
- Vi arbeider hele tiden med å bygge gode relasjoner til elevene
- Vi bruker LP-modellen, som redskap for pedagogisk analyse
- Fagplaner, årsplaner og arbeidsplaner er like for alle på trinnet
- Vi har sosiale mål på arbeidsplanen
- Elevene samarbeider og hjelper hverandre i læringsarbeidet

Vi arbeider for at alle skal inkluderes, både faglig, sosialt og kulturelt.

I praksis betyr det:

- Vi arbeider kontinuerlig for å skape et godt klassemiljø
- Alle klasser har klassemøter
- Vi ekskluderer ingen fra fellesskapet.
- Vi tilstreber en fleksibel organisering av spesialundervisning
- Vårt mål er en mer praktisk innrettet undervisning.
- Vi har sosiale mål på arbeidsplanen
- Alle klasser starter dagen på samme måte med håndhilsing på lærer og morgensamling

Vi har fokus på kollektive tilnærminger i undervisningen i tillegg til individuell tilpasning.

I praksis betyr det:

- Vi har felles arbeidsplaner med felles mal og progresjon fra 1. til 10.
- Alle elever på samme trinn arbeider med samme tema, men i forskjellig tempo og med forskjellig vanskegrad.
- Vi har felles gjennomganger, samtaler og klassemøter

Vi har fokus på både indre og ytre motivasjon

I praksis betyr det:

- Vi vektlegger å arbeide med positiv forsterkning
- Vi bruker positiv forsterkning og samtaler framfor ”anmerkninger” og ”månedslapper”
- Vi er opptatt av å gi god underveisvurdering
- Vi vet at forskjellige elever har behov for forskjellig motivasjon og benytter belønninger når det er aktuelt

Vi vektlegger struktur og tydelighet i undervisningen

I praksis betyr det:

- Alle ansatte skal være skolert i klasseledelse
- Vi setter av tid jevnlig, både på trinn og i plenum til å arbeide med klasseledelse.
- Felles holdninger hos de voksne
- Vi har fast struktur på skoledagen

Arbeidet med pedagogisk analyse

Hva har den betydd for oss?

Gitt oss den analysekompetansen som er helt nødvendig for å se hva som virker og hva som ikke virker.

Vi har gått fra de enkle løsninger som ofte ikke virker, til en bredere forståelse av problemet og mulighetene til løsning.

Elevenes problemer i skolen settes inn i en kontekstuell sammenheng der fokus settes på læringsmiljøet og undervisningen.

Morgensamling

- Læreren er på plass før elevene.
- Vi håndhilser på elevene. Øyekontakt.
- Elevene går rolig til sin plass og setter seg.
- Ingen uønskede gjenstander på pulten.
- Vi starter opp når det er helt stille i klasserommet.
- Læreren har all oppmerksomhet.
- Vi skaper forventninger til dagen gjennom struktur og forespeiling.
(Vi har oversikt.)

Positiv oppmerksomhet

Vi arbeider med:

- Maksimal oppmerksomhet mot ønsket adferd.
- “Catch the children being good”
Så hjelpsom du er! Det var hyggelig sagt! Du er jammen omtenkksom! Så raskt du fant fram bøkene! Så flink du er til å dele!
- Vær tydelig på hva du roser.
- Bruk entusiasme.
- Ros både sosial og faglig prestasjon.
- Ha fokus på adferd du vil ha mer av.
- Bruk grupperos.
- Ros i andres nærvær.
- Unngå kombinasjonen ros og kritikk.
- Bruk positiv oppmerksomhet kontinuerlig.

Aktivitetsskifte

Vi arbeider med:

- Rutiner for aktivitetsskifte.
- Tilrettelegger for hverandre.
- Forespeiler- "i dag skal vi, i neste time skal du, i morgen skal vi"...
- Skape forutsigbarhet for elevene.

Orden og struktur i klasserommet

Vi arbeider med:

- Oss selv. Skal elevene holde orden, må vi holde orden på oss selv.
- Vi er enige om krav til f.eks hylleorden, orden på pulten, yttertøy, gymtøy, sko, trivselselevenes arbeid, innlevering av arbeid, pauser...
- Vi følger skolens plan for rydding av nærområder og uteområder.
- Vi sikrer eller forbedrer vår praksis ved bruk av positiv forsterkning.
- Vi lager få, men viktige regler som virker.
- Vi stiller ikke urimelige krav.
- Vi firer ikke en tomme på rimelige krav.
- Vi legger til rette for den læreren/klassen som kommer etter oss. Lufting, pulten, tavla...
- Vi er bevisste på at ting henger sammen!

Språkbruken

Vi arbeider med:

- Respekt, fordi respekt er å finne i det språket vi bruker.
- Respekt, fordi respekt handler om hvordan vi gir og får tilbakemeldinger.
- Språkbruken, fordi måten vi omtaler hverandre på er en av de viktigste grunnene til mobbing.
- Vi bruker et språk som inneholder positivt ladede ord, fordi det skaper et godt læringsmiljø.
- Vi bruker et språk som ikke sårer eller diskriminerer andre mennesker i forhold til rase, kjønn, seksuell orientering eller religion.
- Vi harselerer ikke med hverandre.
- Vi bruker ikke ironi som virkemiddel for å rette på hverandre. (Selvironi kan fungere bra).
- Vi er nøye med egen språkbruk.